

„Blaar i Øjnene.“

»Dimmalætting« hefur sum verja og bødherari sambandsflokksins oftast nýtt tann ódám-liga atburð — ikki við sakligum orðum og grundum at bera fram prógv móti mótsæðu-monnunum, men heldur leggjast á og forbána sjálvan mann-in ella mennir seta seg og sambandsins fyrirsprákarar fram sum einasta skilafólk í Føroyum, einasta menn, ið — sum teir siga — »besinniligr« eru — alt hitt er ólátuð, sett fram kómt orvístos — »villan fantasie, sum maðurin segði, ið ikki kann standa fyrir skotum á livsins royndarstund, men eindrast sum ein sandborg. —

Serliga sýnist tað í seinastuni sum tað nú er javnaðarflokkurin og oddamenn fyrir hesum flokki, hon hefur í hornatøkum; — tað er kanska tí, hon hadani fær teir størstu vandarnar —. Ja, hon bendir á tað sakliga skilið í fólkunum, eins og hon nakrantíð hefur talað til skil og undømi fólksins! —

Hennara og sambandsins virki hava bara haft tað endamáli at ávirka tað mest grugguta í fólk-inum; at røra tað upp, sum lættliga kemur fram, og sum kóvir alt vit og skil.

Tað hefur verið óttin fyrir peningagneyðini, teir hava spælt á framanundan valgi. Sett upp allar teir pengar, landið av teirra ávum hefur vunnið sær til handar; og komu aðrir menn til ráðið, fór at vera ein neyð so stór, at tað kom at verða ótíligt. Byrðurnar fóru at verða so stórar, at bæði land og fólk runnu út av. Teir, og eina teir høvdu einarett uppá vinskup Danskins. Hinir vildu loysa og kvetta hvørt band, sum bant okkum til Danmarkar; og teir menn, fólkid mátti hava sitandi niðri á ríkisdegi og á lögtingi fyrir at verja fyrir loysingini.

— Ja, til fólkatingvalið lögdu teir fólkatingsevnið, javnaðar-mannin P. M. Dam, undir tað sama sum fyrr Jóannes Paturson; at hann hevði í ætlan at sleppa okkum frá Danskinum. Bert var tað tann munurin millum hesar báðar, at P. M. Dam ætlaði at byggja sína ætlan við danskar pengar, og so . . . ja, so rýma.

Hin flokkurin, sjálfstýrisflokk-urin, hefur so roynt at glepsa fmóti: sett upp fagra og manni-liga stevnuskrá og bæði við munn og hond nokta fyrir, at teir vóru nakrir landasviðfjarar.

Alt er so skikkað komið upp í her orð: tornað sundur sum eitt móðið klæði, og tá ið valgiin hava verið av: alt er aftur tornað, og menn hava sísað so leingi vit, á niðjum árum eru, kunnu minnst.

Tað nýtist ikki við orðum at greina frá tí »negativa« politikki, teir ráðandi hava ført. Viðurskiftini bæði á bygd og í bý prógva tað til fullnar. — Hetta er ikki bara málageip, ósannindir, orð, sum flutt verða fram fyrir at øsa eina veljarafjöld upp.

Hetta er tann reini og skæri veruleiki, vit her umrøða. Sam-bandsins erpu lóti um ven stot og rolig Udvikling« er eitt so syndarligt dømi um, hvussu hesin flokkur — við vilja ella í bestu meining — hefur leitt okkara land.

Vit hava fingið umbøtingar: skulu eittast at ganga í kjalar-vørruni á teirri europæisku menning (útviklingi): vit hava fingið tíðarhóskandi doktara-viðurskifti, skúlaskapurin hefur verið royndur at botast um, onkur social mál hava fingið frama. Men hvussu er vordíð við tilikum?

Tað er so vordíð við hesum, ið nevnt er her, at vit hava so lítil gleði av tí, tí vit orka ikki at bera tær byrður enn, sum sjálvandi allíð fylgja við einari menning.

Kommunur okkara víða hvar eru á húsagangi. Skattur fæst ikki inn, ikki tí at fólk sýta fyrir at gjalda, men tí, at teir beinavegin ikki eiga nakað at gjalda við. Tá ið tað hendir seg, at skattur fæst inn, so er tað ikki tí, at væl stendur til, men tí at tað liggur í fólkini enn tað góða gamla lyndið: at goldið skal verða hvørjum sítt, og tær almennu átíðslur fyrst og fremst.

Tvangsauktiónirnar nørast. — Fólkid rýmr av bygdini og setir seg niður í keypstaðum. Men tey koma mangan úr øskuni og í eldin. Korini batna so lítið; fáa arbeiði eina stund, og so, tá ið handilin stedgar, eru bara lummarnir at slita uppá.

Myndin er myrk, men hon er ikki myrkari, enn hon í roynd og veru er. . .

— Nú kann av sonnum sigast, at sambandsprofetiini eru út-gingin, og ikki er tað tí, at vit hava fingið sjálfstýri ella so høgur tollir.

Og so hendir tað merkiliga og ófatiliga, at tá ið haft verður á lofti fátækradómur landsins og neyðin millum manna, og at munagóð bót skjólast má fæst í lag, tá eru sambandsstingmenn saman við hinum flitastir til harðliga at mótmæla slíkum og siga onga slíka neyð vera í Føroyum. Eingin her hefur fyrir neyðini at svøltu, bara hann hefur tær hendur og tilmir at lyfta tær frá sjónum.

Burtur úr tilikum mugu vit fáa tað, at alt hella gamla tósið um neyðarfólkid í Føroyum — »vi fattige Indvaanere i Færø« — þurt og bert hava verið lóti, grýlumyndir, sum nýttar hava verið at ræða veljararnar við og fáa síni segl á komi: styðja og verja sambandspolitikkinn. Sambandið hefur haft okkara karga land at bera fram sum skothjálva fyrir at livga sín egna ómegdarpolitikk, og hefur aldri roynt nakað, ið hevur munað at bota viðurskiftini og stimbra vinnulívið. Løgtingið hefur ført ein kommunalpolitikk — líva úr hondini og í munni og latið tær góðu tíðirnar gloppið sær av hondum uttan at hava tankar fyrir, at tað privata einaferð kundi koma so fyrir, at tað fall

saman, tveitti alt frá sær og heitti á okkara ting at greiða flokkjuna.

Allar inntøkuleiðir hava verið bannaðar í góðum sum í ringum tíðum. Inntøkuuppskot javnaðar-manna um einkarsølu tóku teir undir uppá kvamsvís. Øll, sum sótu á tingi og lurtaðu eftir orðføranum, tá ið málið kom aftur frá ráðharranum, skiltu, at tingið einki vildi gera við málið. Tað tykist sjálvandi, at ráðharrin kravdi tingsins við-mæli ella úttalu. Senda eitt kollut uppskot niður uttan at siga frá tingsins støðu til málið, og so tá ið tað kom aftur, bera tað fram, at stýrið har niðri noktaði at fremja uppskotið.

Men nú sýnist á øllum brøgd-um at vending er í, og fólk fara at tveita frá sær ræðumyndirnar og samlast um menn, sum fúsir eru til verka og færa ein politikk, ið hefur frammi uppskot og ber tað í skildri sínum at stimbra landastýrið og gera tað ført fyrir at rokja tær uppgávur, ið á tað verður lagt.

Oddur.

Vit leggja frá landi.

Nú líður at stundini, tá vit fiskimenn aftur skulu siga far-vel til konu, born og øll okkara kær. Trupulleikar hava vit nógv at slást við. Vit vóna, allir at koma aftur við lívi og heilsu; men skjótt kann henda, at ein okkara verður sjúkur, tí rátt og vátligt er liv okkara um borð. Tað hevði tí verið gott, um sjúkri menningu nakað at liva av. Hetta hava javnaðar-menn roynt at berjast fyrir; men tíverri hava afturhaldsmenn kóvt hella fyrir okkum so týðningar-mikla mál.

Tað er tí okkara skylda allir sum ein at fara á valg hin 28. januar og seta kross fyrir

javnaðarmonnum!

Fiskimaður.

„Áræði - Vankelmodighed“

er navn ið á einum nýggjum gomlum politikki her á landi.

Formaður fyrir hesum politikki er Jóannes bóndi í Kirkjubø.

Áræðið hefur sít seti í Noregi við steypareypaborðið — har ið patent knappamaðurin (ikki knappasteyparin!) situr fyrir endan.

»Vankelmodighed« situr í Kirkjubø, har ið tað viðhvorti rimuligt slær nevan í borðið — men hvar tað tá viðhvort, tá ið jórðin er í vanda, krýpur uppá tær mest afturhaldandi sam-bandsherðar fyrir at verja teigin og fátans og antmansins eina-veldi í jarðarspurningum.

Ein maður — hann hevði stórt skegg — kallaði henda politikkinn fyrir »Ledeløshedene«; skamm í hann, um hann rælt ikki rakti!

Askøðari.

„Ikke knyttet til nogen bestemt Befolkningskreds“,

bedyrar sambandið seg at vera.

Í eini av sínum politisku greinum, har ið sambandsblaðið »Dimmalætting« leggur út móti javnaðarmonnum, floytar blaðið yvir fyrir teim stóru:

»Ikke knyttet til nogen bestemt Befolkningskreds« — tað er hennara støða.

Hvat hella vil siga, hefur hennara, sambandsins politikkur sýnt:

Tá ið støða skal hava verið tikið:

Annaðhvørt heilur og allur fyrir Føroya fiskimanna inter-essum ella pen orð, innbjálvað eitt kalt nei til hesar interessur fiskimansins, so mótiinteressur, stórmanna interessurnar, ótolm-aðar skulu fremjast, — tá hefur neið matematisk sikkurt verið valt!

Fjöldin í Føroyum! hefur tú ráð til at styðja ein politikk, sum sigur, at hann ikki er »knyttet til nogen bestemt Be-folkningskreds«? Altso ikki til tín!

Nei! og aftur nei!

Nú eru stundir at siga hjá tær, Føroya fiskimanna- og ar-beiðara fjöld:

Nú velji eg ein politikk, sum heilur og allur gongur í stjór-narborg fyrir at fremja smámans-ins livsinteressur, tí tá vera landsins bestu in-teressur framdar.

Hesin politikkur er arbeiðara og fiskimanna politikkurin,

socialisman.

Intervjuið ella „hin misseyndaða socialistiska val-lygnin“.

Í »Dagblaðnum« hefur harra Egholm havt eina grein, ið hann nevni »Ein misseyndað socialistisk val-lygn«. Hann roynir at burturforklára tað hann sjálvur hefur sagt í sam-røðu við blaðstóra »Føroya Social-Demokrat«.

Undirritaði var hjástaddur og kann vitna, at tann grein, ið fram kom í »Føroya Social-Demokrat« var bein og at hr. Egholm varð spurður um hann vildi lata seg »intervjua«. Greinin varð lísín upp fyrir honum og hann góðkendi hana, so her er einki hjá honum at káva út yvir. Eitt orð er eitt orð, og ein maður ein maður.

H. J. Jacobsen, Tórshavn.

Eg hoyrði ikki samrøðuna millum P. M. Dam og hr. Eg-holm; men eg kom til tá harra Egholm bað um at fáa sam-røðuna lísna upp. Tað varð gjørt. Hann protesteraði móti

einum punkti (centraliseringini), minst ikki reiðiliga hvussu hann hevði sagt, og fekk hella punktið broytt, so sum hann ynskti, og hefur sostatt góðkent greinina.

H. J. Poulsen, Eiði.

Til veljararnar í Eysturoy.

Sóknarformennir í Eystur-oyinni bóru í uppskot at velja Hans Havstreyt til for-mann Føroya Fiskimannafelags. Føroya fiskimenn tóku so væl undir hella uppskot, at hann bleiv formaður.

Javnaðarmenn í Eysturoy settu hann á odda til lögtings-valið stutt seinni, men fiski-mennir mundu ikki halda hella starv vera so umráðandi og valdu hann ikki.

Nú eru 4 ár umliðin síðani tá, og fiskimenn hava ivaleyst sæð, hvussu skeivt teir tá gjørdur.

Aftur í ár seta javnaðarmenn í Eysturoy fiskimenn á odda á lista sínum. Og vit vóna, at allir fiskimenn nú vilja fylkjast um sínar egnu menn og velja javnaðarmenn — sum er okk-ara listi — og sum kenna og umboða okkara krov.

Gøtumaður.

Spilla.

Í »Dimmal.« nr. 4 og 5 í ár hefur eitt, ið nevni seg »j« fingið innivist fyrir grein, nevnd »Sandheden«.

»Dimmal.« sigur at hetta er »en Fisker paa Suderø«. Eg má biðja Harran vara meg fyrir fiskimanni, sum beinleiðis roynir at seta fotir fyrir framtak starvsbrøðra sína. Hvussu nógv hefur hann fingið afturfyrir at royna at spilla fyrir okkum fiskimonnum, og hvør man lona hesum Judasi fyrir at drepa áræði fiskimanna, royna at verja »det bestaaende«, t. v. s. tær gomlu, rotnu sluppinar, hungurskor fiskimanna o. s. fr.?

Ein piprandi ótti fyrir, at socialisman skal vinna sær ræði her á landi gongur íggjøgum grein líta »j«s. Hvi ein fiski-maður — smámaður — ber so miklan ótta fyrir einari politisk-ari rørslu, sum í øðrum londum hefur hevjað smámannafjöldina frá at vera ein flokkur av kág-aðum veslavættum til frfar og frælsar kvinnur og menn, er ikki gott at vita uttan so er, at hann er keyptur til tað.

Lítla »j« hugsar við nóttrandi ræðslu uppá, at um lögtingið fær einkarsølu, so missa millum-handlararnir tað avansu, sum teir gjevgum tíðirnar hava sokið út úr Føroyingum. Vita tygum ikki, lítla »j«, at um lögtingið fær einkarsølu, so kemur henda avansa lögtinginum, t. v. s. øllum Føroya fólk til góðar,